

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2023. február 2.*

„Előzetes döntéshozatal – Az egyházak és vallási szervezetek vagy közösségek jogállása a tagállamokban az uniós jogra tekintettel – Az EUMSZ 17. cikk (1) bekezdése – A letelepedés szabadsága – EUMSZ 49. cikk – Korlátozások – Igazolás – Arányosság – Magán oktatási intézmény tekintetében nyújtott támogatás – Egy másik tagállamban székhellyel rendelkező vallási közösség által benyújtott kérelem – E közösség által felekezeti iskolaként elismert intézmény”

A C-372/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2021. június 17-én érkezett, 2021. június 1-jei határozatával terjesztett elő

a **Freikirche der Siebenten-Tags-Adventisten in Deutschland KdöR**

és

a **Bildungsdirektion für Vorarlberg**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Jürimäe tanácselnök, M. Safjan, N. Piçarra (előadó), N. Jääskinen és M. Gavalec bírák,

főtanácsnok: N. Emiliou,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Freikirche der Siebenten-Tags-Adventisten in Deutschland KdöR képviselőjében M. Krömer és P. Krömer Rechtsanwälte,
- az osztrák kormány képviselőjében A. Posch, J. Schmoll és F. Werni, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

- a cseh kormány képviselőjében T. Machovičová, M. Smolek és J. Vlácil, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében L. Armati, M. Mataija és G. von Rintelen, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2022. július 7-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 17. és EUMSZ 56. cikk értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Freikirche der Siebenten-tags-Adventisten in Deutschland KdöR (Németországi Hetednapos Adventisták Szabadegyháza, a továbbiakban: német adventista egyház) és a Bildungsdirektion für Vorarlberg (vorarlbergi oktatási igazgatóság, Ausztria; a továbbiakban: illetékes hatóság) között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya egy olyan magán oktatási intézmény tekintetében kért támogatás, amelyet ez az egyház felekezeti iskolaként ismer el és támogat.

Az osztrák jogi háttér

Az AnerkennungsG

- 3 Az 1874. május 20-i Gesetz betreffend die gesetzliche Anerkennung von Religionsgesellschaften (a vallási közösségek törvényi elismeréséről szóló törvény, RGBL., 68/1874; a továbbiakban: AnerkennungsG) 1. §-a következőképpen rendelkezik:

„A korábban törvény által el nem ismert vallási felekezet tagjait vallási közösségként kell elismerni, feltéve, hogy

1. vallási tanai, vallási tevékenységük, alapszabályuk, valamint a választott elnevezésük nem jogellenes vagy erkölcsbe ütköző;
2. biztosított legalább egy, az e törvényben meghatározott követelményeknek megfelelően alapított vallási közösség létrehozása és fennállása.”

A BekGG

- 4 A Bundesgesetz über die Rechtspersönlichkeit von religiösen Bekenntnisgemeinschaften (a vallási közösségek jogi személyiségéről szóló szövetségi törvény, BGBl. I, 19/1998), amint azt a BGBl. I, 78/2011. számában közzétették; a továbbiakban: BekGG) „A vallási közösségek AnerkennungsG alapján történő elismerésének további feltételei” címet viselő 11. §-a a következőképpen rendelkezik:

„A vallási közösségnek az elismeréshez az [AnerkennungsG-ben] meghatározott követelményeken túlmenően a következő feltételeknek kell megfelelnie.

1) A vallási közösség

a) legalább 20 éve létezik Ausztriában, ebből 10 éve szervezett formában, és legalább 5 éve e törvény szerinti jogi személyiséggel rendelkező vallási közösségként; vagy

b) szervezeti és doktrinális szempontból egy legalább 100 éve létező, nemzetközileg aktív vallási közösség részét képezi, amely Ausztriában már legalább 10 éve szervezett formában működik; vagy

c) szervezeti és doktrinális szempontból egy legalább 200 éve létező, nemzetközileg aktív vallási közösség részét képezi, és

d) az utolsó népszámláláskor megállapított osztrák lakosság legalább két ezrelékének megfelelő taglétszámmal rendelkezik. Ha a vallási közösség nem tud erre vonatkozóan a népszámlálási adatokból bizonyítékot szolgáltatni, akkor azt más megfelelő formában kell megtennie.

[...]

3) A hitközösségnek kedvezően kell viszonyulnia a társadalomhoz és az államhoz.

4) Jogellenesen nem zavarhatja meg a törvény által elismert egyházakkal és vallási közösségekkel, valamint más létező vallási közösségekkel való kapcsolatot.”

A PrivSchG

- 5 Az 1962. július 25-i Bundesgesetz über das Privatschulwesen (Privatschulgesetz) (a magániskolákról szóló módosított szövetségi törvény, BGBl. I, 35/2019; a továbbiakban: PrivSchG) felekezeti magániskolák támogatásához való jogot szabályozó 17. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) A törvényesen elismert egyházaknak és vallási közösségeknek a következő rendelkezéseknek megfelelően támogatást kell biztosítani az államilag elismert felekezeti magániskolák személyi jellegű kiadásaihoz.

2) A felekezeti magániskolák azok a törvényesen elismert egyházak és vallási közösségek, illetve intézményeik által fenntartott iskolák, valamint azok az egyesületek, alapítványok és alapok által fenntartott iskolák, amelyeket az egyházak (vallási közösségek) illetékes felügyeleti szerve felekezeti iskolaként ismert el.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 6 A német adventista egyház, amely Németországban közjogi jogi személy jogállásával rendelkezik, nem rendelkezik az osztrák jog által elismert egyház jogállással.
- 7 A 2016/2017-es tanévtől kezdődően ez az egyház felekezeti iskolaként ismert el egy Ausztriában található oktatási intézményt, amelyet egy olyan elismert szervezet működtet, amelynek ezen egyház többek között támogatások, pedagógiai felszerelések biztosítása és az oktatószemélyzet továbbképzése formájában támogatást nyújt. Az említett egyház a PrivSchG 17. §-a alapján támogatás iránti kérelmet nyújtott be az illetékes hatósághoz ezen iskola személyzetének díjazása tekintetében, az EUMSZ 56. cikkre hivatkozva annak érdekében, hogy az osztrák jog alapján elismert egyházakat és vallási közösségeket megillető bánásmódban részesülhessen.
- 8 2019. szeptember 3-i határozatával az illetékes hatóság a PrivSchG 17. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján elutasította ezt a kérelmet, mivel úgy véli, hogy az csak az osztrák jog szerint elismert egyházakra és vallási közösségekre alkalmazandó. A német adventista egyház ekkor keresetet nyújtott be e határozattal szemben, amelyet a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság, Ausztria) 2020. február 26-i ítéletével elutasított.
- 9 E bíróság úgy véli, hogy az uniós jog nem kötelezi az Osztrák Köztársaságot egy másik tagállamban korábban elismert egyház vagy vallási közösség elismerésére. Következésképpen az a tény, hogy egy ilyen egyház vagy vallási közösség egy Ausztriában székhellyel rendelkező magán oktatási intézményt felekezeti iskolának ismer el, nem teszi lehetővé ezen egyház vagy közösség számára, hogy a PrivSchG 17. §-ára hivatkozzon annak érdekében, hogy ezen intézmény személyzetének díjazása céljából támogatásban részesüljön.
- 10 A német adventista egyház ezen ítélettel szemben rendes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Verwaltungsgerichtshofhoz (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria).
- 11 Előzetes döntéshozatal iránti kérelmében e bíróság rámutat arra, hogy a többek között az AnerkennungsG és a BekGG alapján elismert egyházak és vallási szervezetek olyan közjogi jogi személyek, amelyek különleges jogokkal rendelkeznek, és egyebek mellett oktatási feladatokat látnak el, amelyek révén részt vesznek a nemzeti közéletben. Az említett bíróság pontosítja, hogy a PrivSchG 17. §-a kizárólag ezen egyházak és vallási közösségek számára tartja fenn támogatás nyújtását az általuk felekezeti iskolaként elismert magán oktatási intézmények számára.
- 12 Ezzel összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság mindenekelőtt arra keresi a választ, hogy az alapügyben szóban forgó helyzet az uniós jog hatálya alá tartozik-e.
- 13 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság emlékeztet egyrészt arra, hogy az EUMSZ 17. cikknek megfelelően az egyházi felekezeti magániskolák és a valamely tagállam által elismert vallási közösségek számára nyújtott támogatások kizárólag e tagállam és az említett vallási közösségek közötti kapcsolatok körébe tartoznak, és az Uniónak semlegesnek kell maradnia e kapcsolatok tekintetében. A Bíróság ugyanakkor a 2019. január 22-i Cresco Investigation ítélet (C-193/17, EU:C:2019:43) 30–33. pontjában kimondta, hogy ezen EUMSZ 17. cikk nem jelenti azt, hogy az e területre vonatkozó nemzeti szabályozás által bevezetett eltérő bánásmód ki lenne zárva az uniós jog hatálya alól.

- 14 Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy tekintettel a Bíróság ítélkezési gyakorlatára, különösen a 2018. november 6-i Scuola Elementare Maria Montessori kontra Bizottság, Bizottság kontra Scuola Elementare Maria Montessori és Bizottság kontra Ferracci ítéletre (C-622/16 P–C-624/16 P, EU:C:2018:873, 105. pont), az alapügyben szóban forgó magán oktatási intézmény, amelyet lényegében magánforrásokból finanszíroznak, gazdasági tevékenységet folytat, amely szolgáltatásnyújtásból áll. Mivel azonban ezt az intézményt egy Ausztriában bejegyzett egyesület működteti, e szolgáltatásnyújtás nem rendelkezik határon átnyúló jelleggel, azt a szempontot kivéve, hogy az említett intézmény támogatás iránti kérelmét egy Németországban székhellyel rendelkező és elismert egyház nyújtotta be.
- 15 E bíróság ezt követően arra keresi a választ, hogy a német adventista egyház hivatkozhat-e az EUMSZ 56. cikkben biztosított szolgáltatásnyújtás szabadságára annak érdekében, hogy ugyanolyan bánásmódban részesüljön, mint az egyházak vagy vallási közösségek osztrák jog által elismert felekezeti magániskolái, amelyek oktatási tevékenységét lényegében állami forrásokból finanszírozzák, amely tevékenységek következtében nem minősíthetők a jelen ítélet előző pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében vett „gazdasági tevékenységnek”.
- 16 Végül a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a szolgáltatásnyújtás EUMSZ 56. cikkben biztosított szabadsága korlátozásának minősül-e az a nemzeti szabályozás, amely megtiltja a német adventista egyháznak, hogy egy Ausztriában található magán oktatási intézmény tekintetében támogatásban részesüljön, ellentétben az e tagállamban elismert egyházakkal és vallási szervezetekkel. E bíróság hangsúlyozza, hogy az ilyen nemzeti szabályozás, amennyiben az állami iskolarendszernek az Ausztriában kellő mértékben képviselt egyházak vagy vallási szervezetek magániskoláival való kiegészítésére irányul annak érdekében, hogy a szülők könnyebben válasszanak a gyermekeik számára oktatási intézményt vallási meggyőződésüknek megfelelően, jogszerű célt követ. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli továbbá, hogy e szabályozás alkalmasnak tekinthető e cél elérésének biztosítására anélkül, hogy túllépné az annak eléréséhez szükséges mértéket.
- 17 E körülmények között a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Az uniós jog és különösen az EUMSZ 56. cikk hatálya alá tartozik-e az EUMSZ 17. cikkre figyelemmel az olyan helyzet, amelyben az Európai Unió valamely tagállamában elismert és ott székhellyel rendelkező vallási közösség egy másik tagállamban egy olyan, e közösség által felekezeti elismert magániskola támogatását kéri, amelyet e másik tagállam joga szerint bejegyzett egyesület e másik tagállamban működtet?

Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén:

- 2) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 56. cikket, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabály, amely a felekezeti magániskolák támogatásának feltételeként a kérelmező nemzeti jog alapján egyházként vagy vallási közösségként való elismerését írja elő?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 18 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az EUMSZ 17. cikk (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy az az olyan helyzeteknek az uniós jog hatálya alóli kivonását eredményezi, amelyekben egy valamely tagállamban közjogi jogi személyiséggel rendelkező egyház, vallási szervezet vagy közösség, amely egy másik tagállamban felekezeti iskolának ismer el és támogat egy magán oktatási intézményt, olyan támogatás nyújtását kéri ezen oktatási intézmény tekintetében, amely az e másik tagállam joga értelmében elismert egyházak, vallási szervezetek és közösségek számára van fenntartva.
- 19 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy noha az EUMSZ 17. cikk (1) bekezdése értelmében az Európai Unió tiszteletben tartja és nem sérti az egyházak és vallási szervezetek vagy közösségek nemzeti jog szerinti jogállását a tagállamokban, és e cikk kifejezi az Unió semlegességét a tekintetben, hogy a tagállamok milyen módon szervezik az egyházakkal, a vallási szervezetekkel vagy közösségekkel fennálló kapcsolataikat (2018. április 17-i Egenberger ítélet, C-414/16, EU:C:2018:257, 58. pont; 2022. január 13-i MIUR et Ufficio Scolastico Regionale per la Campania ítélet, C-282/19, EU:C:2022:3, 50. pont), e rendelkezésre nem lehet annak érdekében hivatkozni, hogy általános jelleggel kivonja az uniós jog hatálya alól az egyházak vagy a vallási szervezetek és közösségek tevékenységét, amikor az szolgáltatások adott piacon történő kínálásával jár (lásd ebben az értelemben: 2017. június 27-i Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania ítélet, C-74/16, EU:C:2017:496, 43. és 47. pont).
- 20 Másodsor, az olyan oktatási intézmények által nyújtott kurzusok, amelyeket alapvetően magánforrásból finanszíroznak, szolgáltatásnak minősülnek, az ilyen intézmények által követett cél ugyanis abban áll, hogy díjazás ellenében kínálják e szolgáltatásokat (lásd ebben az értelemben: 1993. december 7-i Wirth ítélet, C-109/92, EU:C:1993:916, 17. pont; 2018. november 6-i Scuola Elementare Maria Montessori kontra Bizottság, Bizottság kontra Scuola Elementare Maria Montessori és Bizottság kontra Ferracci ítélet, C-622/16 P–C-624/16 P, EU:C:2018:873, 105. pont).
- 21 Ezzel szemben a közoktatási rendszerbe tartozó, teljesen vagy részben állami forrásokból finanszírozott oktatási intézmények által nyújtott kurzusok nem minősülnek gazdasági tevékenységnek. Ugyanis a tagállam ilyen közoktatási rendszert kialakítva nem díjazás ellenében végzett tevékenységet kíván folytatni, hanem a szociális, kulturális és oktatási területen lakosságával szemben fennálló feladatát teljesíti (lásd ebben az értelemben: 1993. december 7-i Wirth ítélet, C-109/92, EU:C:1993:916, 15. pont; 2007. szeptember 11-i Schwarz és Gootjes-Schwarz ítélet, EU:C:2007:492, 39. pont).
- 22 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a német adventista egyház által felekezeti iskolaként elismert és támogatott osztrák oktatási intézmény magánintézmény, amelynek a kurzusait jelentős mértékben magánforrásokból finanszírozzák, így – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatok függvényében – ezen intézményt a fent hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében úgy kell tekinteni, mint amely gazdasági tevékenységet folytat.
- 23 E tekintetben, ellentétben azzal, amit az osztrák kormány és az Európai Bizottság állít, az a tény, hogy a kért támogatás a nyújtását követően lehetővé teszi az érintett magán oktatási intézmény olyan, állami forrásokból finanszírozott intézménynek való minősítését, amely önmagában már

nem folytat gazdasági tevékenységet a jelen ítélet 20. és 21. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében, nem releváns annak meghatározása szempontjából, hogy az alapügyben szóban forgó helyzet az uniós jog hatálya alá tartozik-e. Kizárólag az a körülmény a meghatározó ugyanis, hogy azt a magán oktatási intézményt, amely tekintetében a támogatást kérték, a kérelem benyújtásának időpontjában gazdasági tevékenységet folytató intézménynek lehessen tekinteni (lásd analógia útján: 2007. szeptember 11-i Schwarz és Gootjes-Schwarz ítélet, C-76/05, EU:C:2007:492, 44. pont).

- 24 Egyébiránt, ellentétben azzal, amit az osztrák kormány állít, az alapügy tárgyát képező helyzet különbözik attól a helyzettől, amelynek minden eleme egyetlen tagállamra korlátozódik. A jelen esetben ugyanis a német adventista egyház az osztrák hatóságoktól egy Ausztriában található, általa felekezeti iskolaként elismert és támogatott oktatási intézmény tekintetében kér támogatást. E határokon átnyúló elem azt eredményezi tehát, hogy főszabály szerint alkalmazni kell az uniós jog szabad mozgásra vonatkozó rendelkezéseit (lásd ebben az értelemben: 2016. november 15-i Ullens de Schooten ítélet, C-268/15, EU:C:2016:874, 47. pont).
- 25 A fenti indokokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 17. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az nem eredményezi az olyan helyzeteknek az uniós jog hatálya alóli kivonását, amelyekben egy valamely tagállamban közjogi jogi személyiséggel rendelkező egyház, vallási szervezet vagy közösség, amely egy másik tagállamban felekezeti iskolának ismer el és támogat egy magán oktatási intézményt, olyan támogatás nyújtását kéri ezen oktatási intézmény tekintetében, amely az e másik tagállam joga értelmében elismert egyházak, vallási szervezetek és közösségek számára van fenntartva.

A második kérdésről

- 26 Előljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az az oktatási intézmény, amely tekintetében a német adventista egyház támogatást kér, Ausztriában található, és azt egy e tagállamban bejegyzett szervezet működteti, amely annak területén állandó és folyamatos jelenlétet biztosít. Következésképpen az ilyen helyzet az EUMSZ 49. cikk által biztosított letelepedés szabadsága, nem pedig az EUMSZ 56. cikk által biztosított szolgáltatásnyújtás szabadsága hatálya alá tartozik (lásd analógia útján: 2010. szeptember 8-i Stoß és társai ítélet, C-316/07, C-358/07–C-360/07, C-409/07 és C-410/07, EU:C:2010:504, 59. pont).
- 27 E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság második kérdését úgy kell érteni, hogy az lényegében arra irányul, hogy az EUMSZ 49. cikket az EUMSZ 17. cikk (1) bekezdésével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a felekezeti iskoláknak elismert magán oktatási intézményeknek szánt állami támogatás nyújtását ahhoz a feltételhez köti, hogy az ezen intézmény tekintetében támogatási kérelmet benyújtó egyházat vagy vallási közösséget elismerje az érintett tagállam joga, még akkor is, ha ezen egyházat vagy közösséget származási tagállamának joga elismeri.
- 28 Az EUMSZ 49. cikk első albekezdése úgy rendelkezik, hogy az EUM-Szerződés harmadik része IV. címének 2. fejezetében megállapított rendelkezéseknek megfelelően tilos a valamely tagállam állampolgárainak egy másik tagállam területén történő szabad letelepedésére vonatkozó minden korlátozás. E rendelkezéssel ellentétes tehát minden olyan nemzeti intézkedés, amely e szabadság gyakorlását tiltja, korlátozza vagy kevésbé vonzóvá teszi (lásd ebben az értelemben: 2004. október 5-i CaixaBank France ítélet, C-442/02, EU:C:2004:586, 11. pont; 2022. szeptember 7-i Cilevičs és társai ítélet, C-391/20, EU:C:2022:638, 61. pont).

- 29 Az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának az e területen alkalmazandó elve nem csupán a nyílt hátrányos megkülönböztetést, hanem a hátrányos megkülönböztetés valamennyi leplezett formáját is tiltja, ezek ugyanis más megkülönböztető ismérvek alkalmazásával valójában ugyanahhoz az eredményhez vezetnek. Így nem kizárt, hogy az olyan kritériumok, mint amelyek a lakóhelyre vagy tartózkodási helyre vonatkoznak, a körülmények függvényében gyakorlati hatásukat tekintve egyenértékűek legyenek az EUSZ által tiltott, állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetéssel (lásd ebben az értelemben: 1974. február 12-i Sotgiu ítélet, 152/73, EU:C:1974:13, 11. pont; 2011. január 20-i Bizottság kontra Görögország ítélet, C-155/09, EU:C:2011:22, 45. pont).
- 30 A jelen esetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a PrivSchG 17. §-a szerinti támogatás iránti kérelmet csak az osztrák jog által elismert, vagyis az AnerkennungsG 1. §-ában és a BekGG 11. §-ában előírt feltételeknek megfelelő egyházak vagy vallási közösségek nyújthatják be.
- 31 E feltételeket, mivel általánosságban arra vonatkoznak, hogy az egyházak vagy vallási közösségek bizonyos ideje jelen legyenek Ausztriában, valamint hogy Ausztria lakosságának legalább két ezrelékét kitevő számú tagot számláljanak, az Ausztriában székhellyel rendelkező egyházak vagy vallási közösségek könnyebben tudják teljesíteni. Az említett feltételek így hátrányos helyzetbe hozhatják a más tagállamokban székhellyel rendelkező olyan egyházakat és vallási szervezeteket, amelyek Ausztriában található magán oktatási intézményeket felekezeti iskolának ismernek el és támogatnak. Ezen egyházak és vallási szervezetek ugyanis nem részesülhetnek támogatásokban ezen intézmények javára az említett intézmények oktatási programjainak végrehajtásához szükséges oktatói személyzet díjazásának a kifizetéséhez.
- 32 Következésképpen – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatok függvényében – meg kell állapítani, hogy az olyan nemzeti szabályozás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, a letelepedés szabadsága korlátozásának minősül.
- 33 Ugyanakkor az ilyen korlátozás elfogadható lehet, ha azt először is az EUMSZ 52. cikk (1) bekezdésében kifejezetten említett cél vagy közérdeken alapuló kényszerítő indok igazolja, másodsor pedig megfelel az arányosság elvének, ami azt jelenti, hogy alkalmas az elérni kívánt cél koherens és szisztematikus módon történő megvalósításának biztosítására, és nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket (lásd ebben az értelemben: 2022. szeptember 7-i Cilevičs és társai ítélet, C-391/20, EU:C:2022:638, 65. pont).
- 34 Először is, ami a szóban forgó korlátozás igazolását illeti, a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott PrivSchG indokolása rámutat, hogy a felekezeti magániskolák kiegészítik a – vallásközi – közoktatási rendszert, mivel lehetővé teszik a szülők számára, hogy könnyebben válasszanak vallási meggyőződésüknek megfelelően gyermekük számára oktatási intézményt.
- 35 Ezenkívül a BekGG módosításának indokolásából – az AnerkennungsG alapján az egyházak és vallási közösségek elismerésére vonatkozó kritériumok tekintetében – kitűnik, hogy ezen egyházak és közösségek közül azok, amelyeket az osztrák törvény elismer, állami anyagi támogatásban részesülnek, különösen az egészségügy és az oktatás területén, amennyiben hozzájárulnak a személyek jóllétéhez. Az egyház vagy vallási közösség jogállásának az osztrák jog által elismert megszerzése ugyanis kötelezettségeket foglal magában, amelyek között szerepel a vallási oktatás nyújtása is.

- 36 A kérdést előterjesztő bíróság az osztrák kormányhoz hasonlóan úgy véli, hogy e szabályozás azzal, hogy a vallásközi közoktatási rendszert kiegészíti felekezeti magániskolákkal, ténylegesen lehetővé teszi a szülők számára, hogy vallási meggyőződésüknek megfelelően válasszanak gyermekük számára oktatási intézményt, és így jogszerű célt követ. Amint arra a főtanácsnok indítványának 72. pontjában rámutat, az ilyen célt, amely a magas szintű képzés biztosítására irányuló célhoz kapcsolódik, a Bíróság „közérdeken alapuló kényszerítő oknak” minősítette (2003. november 13-i Neri ítélet, C-153/02, EU:C:2003:614, 46. pont; 2006. szeptember 14-i Centro di Musicologia Walter Stauffer ítélet, C-386/04, EU:C:2006:568, 45. pont), és az igazolhatja a letelepedés szabadságának korlátozását.
- 37 E körülmények között, amint az a jelen ítélet 33. pontjából kitűnik, másodszer azt kell megvizsgálni, hogy az alapügy tárgyát képező nemzeti szabályozás egyrészt alkalmas-e az általa elérni kívánt cél koherens és szisztematikus megvalósítására, másrészt nem lépi-e túl az annak eléréséhez szükséges mértéket.
- 38 Végző soron a kérdést előterjesztő, az alapeljárásban szereplő tények értékelésére és a nemzeti szabályozás értelmezésére kizárólagos hatáskörrel rendelkező bíróság feladata annak meghatározása, hogy az említett szabályozás mennyiben felel meg e követelményeknek. Mindazonáltal a Bíróság, amelynek az a feladata, hogy hasznos választ adjon az előterjesztő bíróságnak, hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a rendelkezésére álló ügyiratok, valamint írásbeli észrevételek alapján útmutatást adjon e bíróságnak a döntéshez (2022. szeptember 7-i Cilevičs és társai ítélet, C-391/20, EU:C:2022:638, 72. és 73. pont).
- 39 A jelen ügy tárgyát képező nemzeti szabályozásnak az érintett jogszerű cél koherens és szisztematikus megvalósítására való alkalmasságát illetően a BekGG módosításának indokolásából kitűnik, hogy az egyházak és vallási közösségek AnerkennungsG alapján történő elismerése feltételezi, hogy e közösségek kellő mérettel rendelkeznek ahhoz, hogy fellépéseik ne szorítkozzanak csak tagjaikra. Elfogadott tény, hogy az e szabályozás által előírt minimális számú taglétszám elérése esetén az egyház vagy vallási közösség fellépéseinek pozitív hatásai, különösen az oktatás terén, túllépik a tagok közösségének szigorúan vett keretét. Ezenkívül az állami támogatásoknak a kizárólag az osztrák jog által elismert egyházak és vallási közösségek felekezeti iskoláinak nyújtására történő korlátozása annak biztosítását célozza, hogy ezen iskolák a lakosság jelentős részéhez elérjenek, amely ezen, az állami oktatási intézmények által kínálthoz képest kiegészítő képzési ajánlatot is választhatja.
- 40 E körülmények között az alapügy tárgyát képező szabályozás nem tűnik alkalmatlannak arra, hogy lehetővé tegye a szülők számára, hogy vallási meggyőződésüknek megfelelően, minőségi vallásközi oktatás keretében válasszanak gyermekük számára oktatási intézményt, amely célkitűzés – amint arra a jelen ítélet 36. pontja emlékeztet – az uniós jog szempontjából jogszerű.
- 41 Ami azt a kérdést illeti, hogy e szabályozás nem haladja-e meg az e cél eléréséhez szükséges mértéket, emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 17. cikk (1) bekezdése értelmében az Európai Unió tiszteletben tartja és nem sérti az egyházak és vallási szervezetek vagy közösségek nemzeti jog szerinti jogállását a tagállamokban, és e cikk kifejezi az Unió semlegességét a tekintetben, hogy a tagállamok milyen módon szervezik az egyházakkal, a vallási szervezetekkel vagy közösségekkel fennálló kapcsolataikat (2018. április 17-i Egenberger ítélet, C-414/16, EU:C:2018:257, 58. pont; 2022. január 13-i MIUR és Ufficio Scolastico Regionale per la Campania ítélet, C-282/19, EU:C:2022:3, 50. pont). Következésképpen az olyan helyzetekben, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, az EUMSZ 49. cikket az EUMSZ 17. cikk (1) bekezdésével

összefüggésben nem lehet úgy értelmezni, hogy az arra kötelezi a tagállamokat, hogy ismerjék el azt a jogállást, amelyben az említett egyházak, vallási szervezetek vagy közösségek más tagállamok joga alapján részesülnek.

- 42 Ami az osztrák jog által elismert egyház vagy vallási közösség jogállás megszerzését illeti, ehhez a BekGG 11. §-a három vagylagos feltételt állapít meg. Először is, e jogállás megilleti az Ausztria területén legalább 20 éve létező egyházat vagy vallási közösséget. Másodsor, az említett jogállás az osztrák területen való előzetes jelenlét nélkül is megilleti az olyan egyházat vagy vallási közösséget, amely szervezeti és doktrinális szempontból egy legalább 200 éve létező, nemzetközileg aktív vallási közösség részét képezi. Harmadsor, ha az ilyen közösség legalább 100 éve nemzetközi tevékenységet folytat, Ausztriában legalább 10 éve léteznie kell ahhoz, hogy az az egyház vagy vallási közösség, amelynek szervezeti és doktrinális szempontból a részét képezi, megszerezhesse a szóban forgó jogállást.
- 43 Ezek az alternatívák, amelyek azon esetek lefedését célozzák, amelyekben egy egyház vagy vallási közösség elismerése hozzájárulhat a nemzeti oktatási rendszer vallásközi jellegéhez, nem tűnnek úgy, mint amelyek meghaladják a jelen ítélet 36. pontjában említett, azon célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket, hogy lehetővé váljon a szülők számára, hogy vallási meggyőződésük alapján válasszanak gyermekük számára oktatási intézményt.
- 44 Ezenkívül, ami az osztrák jog szerinti elismerésre váró egyház vagy vallási közösség népességen belüli reprezentativitására vonatkozó feltételt illeti, a BeKGG 11. §-a (1) bekezdése d) pontjának második mondata előírja, hogy ha az utolsó népszámlálási adatokból nem lehet bizonyítékot szolgáltatni arra vonatkozólag, hogy az osztrák lakosság legalább két ezrelékének megfelelő taglétszámmal rendelkezik, e bizonyítás más megfelelő formában is megtehető. Az ilyen rendelkezés, mivel nem szorítkozik egyetlen bizonyítási mód előírására, az osztrák jogalkotó azon szándékáról is tanúskodik, hogy ne lépje túl a nemzeti szabályozás által kitűzött cél eléréséhez szükséges mértéket.
- 45 A fenti indokokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 49. cikket az EUMSZ 17. cikk (1) bekezdésével összefüggésben akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a felekezeti iskolákként elismert magán oktatási intézményeknek szánt állami támogatás nyújtását ahhoz a feltételhez köti, hogy az ezen intézmény tekintetében támogatási kérelmet benyújtó egyházat vagy vallási közösséget elismerje az érintett tagállam joga, még akkor is, ha ezen egyházat vagy közösséget származási tagállamának joga elismeri.

A költségekről

- 46 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az EUMSZ 17. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az nem eredményezi az olyan helyzeteknek az uniós jog hatálya alóli kivonását, amelyekben egy valamely tagállamban közjogi jogi személyiséggel rendelkező egyház, vallási szervezet vagy közösség, amely egy másik tagállamban felekezeti iskolának ismer el és támogat egy magán oktatási intézményt, olyan támogatás nyújtását kéri ezen oktatási intézmény tekintetében, amely az e másik tagállam joga értelmében elismert egyházak, vallási szervezetek és közösségek számára van fenntartva.
- 2) Az EUMSZ 49. cikket az EUMSZ 17. cikk (1) bekezdésével összefüggésben akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a felekezeti iskolákként elismert magán oktatási intézményeknek szánt állami támogatás nyújtását ahhoz a feltételhez köti, hogy az ezen intézmény tekintetében támogatási kérelmet benyújtó egyházat vagy vallási közösséget elismerje az érintett tagállam joga, még akkor is, ha ezen egyházat vagy közösséget származási tagállamának joga elismeri.

Aláírások